

Ivaskanmäen / Marilanmäen kylän ja Marilan suvun kehittyminen

Jo ennen kuudennentoista vuosisadan (1600) loppua käytiin Karjalan omistuksesta monia sotia, toiselta puolelta Kaarle ja Kustaa kuninkaiden Ruotsin ja Suomen ja toiselta puolen Novgorod-Venäjän armeijoiden välillä. Tällöin tapahtui niin, että kun Ruotsi-Suomen armeija eteni voittoisasti itään päin, niin ordotoksiuskoiset pakenivat itään - Venäjälle. Kun sitten taas Novgorod-Venäjän armeija oli voiton puolella - pakenivat luterilaiset länteen.

Kun monet näin talonsa jättäneet sitten joko kaatuivat sodissa, tai eivät joistakin muista syistä tulleet enää ottamaan talojaan haltuunsa - jäi Karjalaan runsaasti autiotaloja ja -tiloja. Näitä tiloja valtio sitten antoi uusille viljelijöille.

Yksi tällainen autioksi jäänyt tila oli Räisälän pitäjän Härškeensaaren puolella sijainneen Ivaskan kartanon naapurina - sen itäpuolella ollut Tuomas Kososen tila. Miksi tila oli autioksi jäänyt - ei aikakirjoista ole käynyt selville. Tämän tilan oli valtio sitten antanut v. 1724 jostakin Räisälään, hyvin todennäköisesti lännestä päin - ehkä Wiipurin Karjalasta muuttaneelle Juho Martinpoika Mariselle (Marila). Räisälän seurakunnan henkikirja vuodelta 1724 sanoo asiasta: Härškeensaari: "Juho Marinen, 62 vuotta. Ottanut äskettäin viljelykseen Tuomas Kososen tilan." Tähän Juho Marisen (Marilan) perheeseen kuului silloin hänen lisäksi vaimo Maria Juhontytär 60 v., poika Juho, 42 v., hänen vaimonsa Katri Martintytär, 32 vuotta, heidän poikansa Aatami, 9 vuotta, sekä renki Simo Matinpoika, 15 v.

Tällaisella joukolla aloitti esi-isämme Juho Marinen tämän melko kookkaan tilan, yli 239 hehtaaria, viljelemisen ja Ivaskanmäen ja koko Suomenkin kansoittamisen. Ei se viljeleminen mitään helppoa, etenkin alkuun pääseminen, varmaan silloinkaan ollut, kuten vuoden 1724 henkikirjassa kerrotaan:

IVASKANMÄKI. Juho Martinpoika Marila: ruukin kylvömäärä pellossa 1 tynnyri 16 kappaa, kaskessa 1 tynnyri. Vuotuinen vero Hänen Keisarilliselle Majesteetilleen: veropenninkejä 2 ruplaa, veroruista 2 tynnyriä, veroryynejä 4 kappaa. Viljelemisen vaikeuksista mainitaan: Verorevisiokirja vuodelta 1727: IVASKANMÄKI: Juho Martinpoika Marila: Osa pelloista ja useimmat niityt Vuoksen tulvaveden peitossa (huom. ennen Vuoksen laskua). Vuoksen laskun jälkeen v. 1857, helpottuivat vesivaikkeudet Marilankin tilan osalta ja saatiin lisää hyvää viljelysmaata. Tämänkin kirjoittajan isä kertoi, että hänen isänsä kertoi nuorena miehenä soudelleensa veneellä meidän kotimme läheisellä pellolla, joka Vuoksen laskun jälkeen oli mitä parhainta viljelysmaata.

Martta ja Rauno Marila sekä Bertta Lallukka Vartio-suojan edustalla

Kun sitten oli oltu ja eletty aina 1800-luvun puolelle ja Marilan pojat ja tytöt olivat tuottaneet runsaasti uusia Mariloita, eikä yhdessä asuminen enää sopinut, jaettiin tila ensin kahdeksaan osaan ja kahteen torppaan. Tiloista yksi kuitenkin liitettiin yhteen toisen tilan kanssa, joten lopulliseksi talomääräksi 1900-luvulle tultaessa vakiintui 7 taloa ja 2 torppaa. Näin oli sitten syntynyt Ivaskanmäen kylästä selvästi erottuva osa - Marilanmäki.

Marilan sukuseuran synty

Hovioikeudenneuvos Robert Rainio kertoi, että hänen isänsä, edesmennyt kunnioitettu Räisälän kappalainen Robert Rainio oli kerran kertonut, että Räisälän, vuonna 1910 palaneen kirkon vintiltä, oli löytynyt piilotettuna valokuva, joka esitti luutnantti Yrjö Marilaa.

Minuakin asia kiinnosti ja ihmetyttikin melkoisesti, kun vanhassa Venäjän armeijassa suomalaisen luutnantiksi kohoaminen oli jo melkoinen saavutus. Miksi valokuva oli kirkon vintillä?

Kun 1970-luvulle tultaessa oli elämä jo vähän rauhoittunut, aloin penkoa asiaa. Sitten sattui tapaus, joka antoi asiaan vauhtia. Lauri Marilalle Kokemäelle saapui nimittäin vierailulle neljä ns. Marilan suvun Valkjärven haaran veljestä: Jukka (Johannes) Helsingistä, Pentti Keravalta, sekä Mauno ja Samuli Mäntsälästä, Arvi ja Martta Marila Kokemäeltä.

Tällöin keskusteltiin Marilan Sukuseuran perustamisesta ja sovittiin, että Jukka Marila Laittaa asiaa lehtiin ilmoituksen ja kutsuu koolle perustavan kokouksen. Niinpä sitten seuran perustava kokous pidettiin Helsingissä Karjalatalon "Karjalatupa"- kabinetissa 1.9.1979.

Havaintoja ja kertomuksia Marilan suvusta

Kun nyt näin menneeseen päin on saanut tarkastella Marilan sukua, on siitä voinut panna merkille muutamia erikoisia piirteitä. Yksi sellainen näyttää olevan, ettei Marilan suvun miehistä ole koskaan yhtään siirtynyt ulkomaille. Ei edes Amerikkaan, niin kuin aikaisemmin Suomesta tehtiin. Ainoastaan yksi tyttö - Elsa Elisabet Joonaksentytär Marila, joka oli syntynyt Tohmajärvellä 10.2.1901, oli opiskellut kanttoristiksi ja sairaanhoitajaksi. Meni talvisodan aikana viemään suomalaisia pakolaislapsia Tukholmaan, meni siellä naimisiin amerikkansaksalaisen upseerin - insinööri Curt Slesingin kanssa ja jäi silloin Tukholmaan ja kuoli siellä 3.4.1978 lapsettomana. - Olivatko miehet niin saamattomia, etteivät kyenneet lähtemään, vai mistä se johtui, mene ja tiedä! Yksi erikoispiirre näyttää olevan yleinen: musikaalisuus ja urheilullisuus.

Suvun alkuperästä

Mistä Marilan suku on Räisälään tullut, ei vuotta 1724 aikaisemmalta ajalta puuttuvien kirkonkirjojen vuoksi ole voitu varmuudella todeta. Eräs tarina kertoo, että Suuren Pohjansodan (1700-1721) aikana olisi Ruotsi-Suomen armeijan mukana Puolasta tullut Suomeen kaksi Marila-nimistä veljestä ja näistä olisi Marilan suku Suomessa saanut alkunsa. No, tähän on vain kansantaru, jolle ei ole mitään kirjallista todistusaineistoa, mutta mahdollistahan sekin on. Eräs hauska, tähän aiheeseen liittyvä tapaus oli sattunut Tenho-veljelleni, kun hän meni v. 1930 Lappeenrantaan ratsuväkeen suorittamaan asevelvollisuuttaan ja oli siellä joutunut menemään eskadroonan päällikön luo jotakin tehtävää suorittamaan ja ilmoittanut, että alokas Marila ilmoittautuu palvelukseen, oli tämä heti en-

simmäiseksi kysynyt, että mistä olet saanut puolalaisen nimen? Eihän Tenho-poika siihen mitään sen tarkempaa selvitystä pystynyt antamaan kuin, että jo vuodesta 1724 asti, koska oli nähnyt sen meidän sukutilakunniakirjasta.

Siitä luutnantti Marilasta

Räisälän seurakunnan kirkonkirjoista löytyy merkintä Yrjö Laurinpojasta: Yrjö Laurinpoika Marila, syntynyt 5.5.1766 Härskensaaren kylässä, mennyt sotaväkeen v. 1800 ("tili Recrut 1800") eikä hänestä ole tämän jälkeen löytynyt mitään merkintää. Asian tekee mielenkiintoiseksi ja monenlaisia ajatuksia herättäväksi, kun ottaa huomioon, että hän oli sotaväkeen mennessään jo yli 30-vuotias, naimisissa oleva, kahden lapsen, tytön ja pojan isä. Kaksi hänen lapsistaan oli kuollut jo lapsena. Hakamäen Simon isä (Simo Haikonen vanhempi) oli kertonut, että heille ilmestyi yhtenä pimeänä syksy-yönä myöhään pitkässä sotilasmanttelissa oleva mies, joka sanoi olevansa luutnantti Marila. Mihin hän sitten meni ja mihin joutui, ei ole tietoja. Oliko hän jostakin rikoksesta peräänkuulutettu, oliko hän mahdollisesti yksi Suomen itsenäisyys-aktivisteja, vaiko muuten vain karkuteille lähtenyt? Asiaan tuskin löytyy selvitystä. Olisihan siinä mielenkiintoista tutkittavaa!

Arvi Marila